

Sistemska podrška učenicima sa teškoćama i preprekama u redovnom nastavnom procesu

Oblast (čitalačka/matematička/prirodno-naučna pismenost):

- Prirodno-naučna pismenost (razvoj senzorne integracije kroz rad sa Montessori materijalima i taktilnim mapama)

Tim nastavnika: *(Ime i prezime, pozicija)*

- Nermina Hasanović, stručna saradnica
- Erna Gazetić Mehinović, koordinatorica projekta, stručna saradnica
- Indira Mešić, defektolog-tifolog
- Amira Semić, socijalni pedagog
- Meliha Zenunović, asistent u nastavi
- Jasmina Krivalić, asistent u nastavi
- Amela Kukuruzović, stručna saradnica

Zašto se praksa provela: (Polazište)

- Praksa je pokrenuta radi rešavanja problema u JU OŠ „Kiseljak“ vezanih za podršku učenicima sa teškoćama u redovnom nastavnom procesu. Identifikovano je 20 učenika sa specifičnim potrebama, uključujući govorno-jezičke teškoće, oštećenje vida, višestruke teškoće i epilepsiju. Ovi učenici suočavaju se sa izazovima u učenju, socijalnoj integraciji i komunikaciji sa vršnjacima

Ciljna grupa djece: *(Kvalitativni i kvantitavni opis ciljne grupe djece/djeteta ne koje je usmjerena praksa)*

- Ukupno 20 učenika sa teškoćama i preprekama u redovnom nastavnom procesu:
 - 11 učenika sa oštećenjem vida
 - 4 učenika sa višestrukim teškoćama
 - Učenici sa govorno-jezičkim teškoćama
 - Učenici sa epilepsijom
 - Specifični učenici: učenik (VI razred), učenik (VI razred), učenik (I razred)
 - 9 učenika V i VI razreda sa poteškoćama u početnoj pismenosti i matematici

Ciljevi prakse:

1. Osnažiti stručne saradnike i nastavnike za rad sa učenicima sa govorno-jezičkim teškoćama kroz edukacije i praktične vežbe.
2. Unaprediti vidne i čitalačke veštine učenika sa oštećenjem vida kroz OP pomagala i radionice za roditelje.
3. Razviti senzornu integraciju kod učenika sa višestrukim teškoćama kroz Montessori materijale i taktilne mape.
4. Poboljšati socio-emocionalne kompetencije učenika kroz muzikoterapiju i radionice za nastavnike.
5. Izraditi didaktički materijal u skladu sa IEP-om za podršku u redovnom nastavnom procesu.

Međupredmetna korelacija:

- **Bosanski/hrvatski/srpski jezik i književnost:** Poboljšanje čitalačke pismenosti kroz rad na govorno-jezičkim teškoćama i podršku u čitanju i pisanju (npr. susreti za opismenjavanje učenika V i VI razreda).
- **Priroda i društvo/Prirodne nauke:** Upotreba Montessori materijala za razvoj senzorne integracije, uključujući taktilne i vizuelne podražaje, što doprinosi razumevanju prirodnih pojava kroz čulno iskustvo.
- **Muzička kultura:** Primena muzikoterapije na časovima odeljenjske zajednice za unapređenje socio-emocionalnih kompetencija i socijalne kohezije.
- **Matematika:** Podrška u usvajanju osnovnih matematičkih operacija za učenike V i VI razreda kroz prilagođene didaktičke materijale.
- **Odeljenska zajednica:** Radionice za nastavnike i učenike usmerene na razvoj socijalnih veština, komunikacije i prevenciju nasilja.

Aktivnosti:

- U periodu od februara do maja 2023. godine realizovane su brojne aktivnosti usmjerene na podršku učenicima s poteškoćama u razvoju, njihovim roditeljima i nastavnicima. Održana je edukacija stručnih saradnika na temu „Govorno-jezičke teškoće djece“, koja je obuhvatila uvodno predavanje i praktične vježbe s ciljem osnaživanja stručnih kadrova. Organizovana je radionica za roditelje pod nazivom „Vježbe za bolji vid mog djeteta“, na kojoj su roditelji upoznati s vježbama koje mogu pomoći djeci s oštećenjem vida.
- Radionica „Kroz praktičan rad do podrške djetetu u učenju“ bila je usmjerena na izradu didaktičkog materijala u saradnji s roditeljima, dok je posjeta UKC Tuzla – Očnoj klinici omogućila preglede učenika i edukaciju o važnosti nošenja naočala. Također, organizovana je posjeta Udruženju građana oštećenog vida radi razmjene iskustava u radu s djecom s vidnim poteškoćama.
- Tokom marta do maja realizovane su individualne vježbe s optičkim pomagalicama, prema preporukama ljekara, te vježbe s Montessori materijalima usmjerene na razvoj senzorne integracije kod učenika. Izrađeni su i prilagođeni didaktički materijali za učenike razredne nastave u skladu s individualnim obrazovnim planovima (IEP).
- Kroz radionice muzikoterapije, održano je 18 časova za učenike od I do IX razreda, s ciljem unapređenja socijalne kohezije i saradnje među učenicima, uz povratne informacije nastavnicima. Pored toga, sprovedeni su individualni tretmani s učenicima kojima je bila potrebna dodatna podrška u razvoju samopouzdanja, socijalizaciji i prilagođavanju nastavnim aktivnostima.
- Za nastavnike razredne i predmetne nastave održane su edukacije na temu razvoja socijalne kohezije i podrške učenicima, dok su učenici V i VI razreda uključeni u susrete za opismenjavanje, s fokusom na razvoj vještina čitanja, pisanja i matematike. Aktivnosti su zaključene redovnim sastancima refleksije tima i mrežnim susretima sa školama radi razmjene iskustava i praćenja napretka.

Ostvareni ishodi:

Obrazovni:

- Unapređene vještine čitanja i pisanja kod 9 učenika V i VI razreda, uključujući osnovne matematičke operacije.
- Stručni saradnici osposobljeni za rad sa učenicima sa govorno-jezičkim teškoćama, sa primenom naučenih tehnika u praksi.
- Izrađen didaktički materijal u skladu sa IEP-om, korišćen u redovnom nastavnom procesu.
- Poboljšana fokusiranost i grafomotorika kod 4 učenika sa višestrukim teškoćama kroz rad sa Montessori materijalima.

Odgojni:

- Unapređen nivo samopouzdanja i socijalizacije kod ciljne grupe učenika prihvaćeni od vršnjaka, bez nasilja prema majci; učenik komunicira sa vršnjacima i redovno pohađa nastavu.
- Povećana socijalna kohezija u razrednim zajednicama kroz muzikoterapiju i radionice za nastavnike.
- Roditelji osnaženi za podršku deci kroz radionice i izradu didaktičkog materijala.

Funkcionalni:

- Opremljen kabinet sa OP pomagalicama za učenike sa oštećenjem vida.
- Kreirane taktilne mape i didaktički materijal za senzornu integraciju.
- Uspostavljena saradnja sa UKC Tuzla, Udruženjem građana oštećenog vida i JU „Zavod“.
- Nastavnici osposobljeni za primenu muzikoterapije i strategija za razvoj socijalne kohezije, uz unapređenu kulturu povratne informacije.
- Organizovan mrežni susret stručnih saradnika iz 6 škola radi razmene iskustava.

Ul. Pozorišna 13
75 000 Tuzla B&H
Tel. +387 (0)61 141 409
+387 (0)61 146 306
+387 (0)61 139 619
muios@bih.net.ba

MIOS Tuzla
www.ioskole.net

Međunarodno udruženje "Interaktivne otvorene škole" (MIOS), Tuzla

Prilozi:

Tel. +387 (0)61 141 409; +387 (0)61 146 306; +387 (0)61 139 619/ Reg. br.: 4209639050000

muios@bih.net.ba - www.ioskole.net